

VEILIG VERWARMEN MET VUUR!

Aangezien alsmear hogere elektriciteits-, olie- en gasprijzen worden bereikt, zijn steeds meer gezinnen op zoek naar alternatieve manieren om hun huis te verwarmen en wenden zij zich tot alternatieven zoals houtkachels, pelletkachels en open haarden. Hout en houtproducten staan weer in de spotlights, maar deze ouderwetse verwarmingsmethoden zijn niet vrij van brandgevaar.

Bij het kiezen van alternatieve verwarmingsmethoden moeten we een paar door de ouderen welbekende veiligheidsprincipes in gedachten houden. De rol van de schoorsteen is essentieel: een goede trek en regelmatig vegen zijn onontbeerlijk.

SCHOORSTEENBRANDEN

Iedereen die zich verwarmt met hout, kolen of stookolie in een kachel of open haard loopt het risico op een schoorsteenbrand. Volgens officiële cijfers wordt een derde van alle woningbranden veroorzaakt door schoorsteenbranden. Slecht onderhoud is meestal de oorzaak.

Dit geldt voor alle vormen van verwarming, of het nu gaat om hout, kolen, pellets of olie.

Constructienormen

Neem de constructienormen voor schoorstenen en rookkanalen steeds in acht:

- NBN/DTD B 61-001 - Stookafdelingen en schoorstenen
- NBN/DTD B 61-002 - Centrale verwarmingsketels met een nominaal vermogen kleiner dan 70 kW - Voorschriften voor hun opstellingsruimte, luchttoevoer en afvoer van de verbrandingsgassen

Rookkanalen die kachels en cassettes verbinden met een open haard moeten aan volgende eigenschappen voldoen:

- waterdicht;
- uniform in doorsnede;
- relatief recht (weinig bochten);
- niet in direct contact met brandbare materialen;
- geïsoleerd in isolatiekanalen bij wand-, vloer-, plafond- en vals plafonddoorvoeren.

Onderhoud

- Reinig en veeg uw schoorsteen ten minste eenmaal per jaar (wettelijke vereiste voor vaste en vloeibare brandstoffen);
- Contacteer een professionele schoorsteenveger en vraag om een certificaat;
- De reiniging bestaat uit het verwijderen van "verstoppingen", zoals vogelnesten, hopen bladeren of puin, die de schoorsteen belemmeren en de veiligheid (trek en brand) beïnvloeden;
- Controleer of de rookkanalen en de schoorsteen in goede staat zijn (barsten, lekken) voordat u in de herfst de verwarming weer aanzet;
- Verwar het jaarlijks onderhoud van uw verwarmingsketel niet met het vegen en reinigen van de schoorsteen.

De hitte van de haard kan creosoot, roet en teer doen ontvlammen dat zich op de binnenwanden heeft opgehoopt en afval dat in het rookkanaal is gevallen. Een schoorsteenbrand loopt altijd het risico uit de hand te lopen en zich door het hele huis te verspreiden.

De belangrijkste oorzaken van schoorsteenbranden zijn:

- een beschadigd rookkanaal dat slecht is ontworpen, lekt of slecht is geïsoleerd;
- onvoldoende of geen schoorsteenvegen;
- een ongeschikte verwarmingstechniek (kachel of haard te krachtig);
- belemmering door brandbaar afval (vogelnesten, dode bladeren, enz.).

OPEN HAARDEN EN CASSETTES

Een schoorsteenbrand ontstaat meestal wanneer de haard een temperatuur van meer dan 500 °C bereikt. In goed ingestelde kachels zijn temperaturen tot 230 °C mogelijk, wat niet altijd het geval is met houtkachels en cassettes. Het is beter de haard niet te overbelasten (d.w.z. er te veel hout tegelijk in te stoppen) om een te grote temperatuurstijging in de schoorstenen te voorkomen.

Verlaat geen open vuur zonder het volledig te hebben gedoofd. Een windvlaag kan de slecht gedoofde sintels weer aanwakkeren.

Als u de haard of een cassette intensief gebruikt, kan het nodig zijn om uw schoorsteen meerdere keren per jaar te laten vegen.

Laat de cassette door een vakman installeren. De capaciteit van een inzethaard moet, net als die van een kachel, worden aangepast aan het volume van de ruimte en aan uw schoorsteen. Gebruik verder de juiste brandstof voor uw open haard of inzethaard.

- Het hout moet worden opgeslagen op een geventileerde en droge plaats.
- Gebruik alleen droog, natuurlijk en onbehandeld hout. Gebruik geen geverfd hout, spaanplaat, karton of multiplex.
- Verbrand geen afval in uw open vuur!
- Witte of kleurloze rook wijst op een goede verbranding.
- Houd alle brandbare materialen uit de buurt van het vuur. Ze kunnen heet worden en vlam vatten. Pas op voor meubels en kleren die voor het vuur worden gedroogd.
- Plaats een vlamdemper voor de open haard. Sintels of vonken kunnen ontsnappen en nabijgelegen brandbare materialen doen ontbranden. Pas op voor tapijten!

Koppel, indien mogelijk, de rookmelder die zich het dichtst bij de open haard bevindt aan de rookmelder in uw kamer. Indien nodig, zal je op tijd gewaarschuwd worden om te vluchten. Tenslotte, houd kinderen en huisdieren uit de buurt van de open haard.

DE PELLETKACHEL

Koop uw pelletkachel bij een gerenommeerd bedrijf - deskundigheid en advies lonen altijd. Check zeker of aan de normen en certificering wordt voldaan en laat het installeren en controleren door een vakman.

Aankoop en gebruik van pellets

- Houd de korrels droog. Vocht kan leiden tot spontane verbranding. Bewaar de zakken met pellets goed gesloten op een droge plaats.
- Verander niet van pellets zonder reden. Neem contact op met uw installateur.
- Uw kachel moet geschikt zijn voor pellets.
- Onderhoud en reinig de rookkanalen volgens de instructies van uw installateur.
- Vergeet niet de aslade elke week te legen. Opgelet: de as moet volledig geblust en afgekoeld worden alvorens in een andere container te werpen. De vlammen kunnen weer opvlammen in de vuilnisbak.

Wat als de kachel defect is?

- Een laag roet op de kachelruit duidt op onvolledige verbranding. Controleer daarom de trek en check of de gassen niet naar binnen worden geduwd.
- Vermijd steeds dat de natuurlijke ventilatie in de ruimte wordt belemmerd, waardoor de werking van de kachel zou kunnen worden verstoord en CO² zou kunnen ontstaan. Sluit uw deuren en ramen niet volledig af en zorg voor natuurlijke ventilatie wanneer de kachel in werking is.
- Werkt de kachel nog niet naar behoren, zet dan de kachel uit, zonder de ventilatie uit te zetten! Immers, de pellets blijven branden in de kachel en produceren nog steeds verbrandingsproducten. Als de ventilatie onvoldoende is, kan koolmonoxide ontstaan.
- Laat het fornuis afkoelen en controleer de pelletkachel voordat u het weer gebruikt!
- Houd, net als bij de open haard ook hier brandbare materialen en ontvlambare stoffen uit de buurt van de brander, wees voorzichtig met tapijten en meubels en leg geen kledingstukken op of in de buurt van de kachel.
- Koppel, indien mogelijk, de rookmelder die zich het dichtst bij de kachel bevindt aan de rookmelder in uw slaapkamer.

AANVULLENDE VERWARMING

Soms is het handig om een extra, mobiele kachel te hebben. Als ze niet goed worden gebruikt, zijn ze bijzonder gevaarlijk. Een bijverwarming wordt gebruikt om een ruimte af en toe te verwarmen of om bij extreme koude voor extra verwarming te zorgen, en is niet bedoeld om als hoofdverwarming te worden gebruikt.

Deze mobiele toestellen kunnen onopzettelijk worden verplaatst, door kinderen worden geduwd, enz. en per ongeluk brand veroorzaken. Het is des te belangrijker de gebruikelijke preventieve maatregelen in acht te nemen (zie vorige hoofdstukken), omdat elk type specifieke gevaren met zich meebrengt voor zijn verwarmingswijze.

Apparaten op vaste, vloeibare en gasvormige brandstof

Pas op voor brand- en vergiftigingsgevaar. Deze mobiele toestellen zijn niet aangesloten op een schoorsteen en laten giftige of zelfs dodelijke verbrandingsgassen vrijkomen in de kamer. Gebruik om dezelfde reden nooit barbecues of vuurpotten binnenshuis.

In bepaalde omgevingen (gasbeladen atmosferen, ontvlambare dampen zoals verf, lijm, oplosmiddelen, enz.) zijn vlammen van branders en brandende oppervlakken verboden.

Enkele meer specifieke adviezen voor gebruik:

- Controleer of het toestel en de accessoires in goede staat verkeren en voldoen aan de normen en certificeringen.
- Controleer de ventilatie van de kamer.
- Houd brandbare materialen en ontvlambare producten uit de buurt van de kamer. Pas op voor tapijten, meubels, gordijnen, kleren en decoratie. Dek het toestel ook nooit af.
- Zorg ervoor dat het toestel stabiel staat - een toestel kan omvallen en brandstof op de vloer laten terechtkomen, waardoor brand kan ontstaan.
- Gebruik alleen de brandstof waarvoor het is ontworpen en gecertificeerd; verander de vloeistof (alcohol, stookolie, benzine) of het gas (butaan) niet. Informeer eveneens naar de veiligheidsmaatregelen voor elke brandstof.
- Vul de tank bij of vervang de gasfles van het toestel nadat het is afgekoeld. Dus geen vuur, vlammen of hete oppervlakken in de buurt.
- Neem de veiligheidsmaatregelen en opslagvoorwaarden voor brandstoffen, bv. voor huishoudelijk gebruik, in acht.
- Butaan- of propaangasflessen: rechtop en niet ondergronds.
- Benzine en vloeistoffen in de oorspronkelijke, goed afgesloten recipiënten bewaren in een geventileerde, gematigde en droge ruimte.

Niet-brandende apparaten

Er zijn verschillende soorten elektrische apparaten - voor elk type verwarmingssysteem moeten specifieke veiligheidsmaatregelen in acht worden genomen. Hier zijn enkele voorbeelden:

- Sommige modellen bereiken hoge temperaturen, neem veiligheidsafstanden tot brandbare materialen in acht.
- Controleer de toestand en de capaciteit van de elektrische installatie.
- Controleer de capaciteit van de zekering en nog meer van de stroomkabels.
- Modellen met zichtbare weerstanden houden een risico van ontsteking in
- De luchtstroom van de ventilatorkachels kan losse lichte materialen in de richting van ontstekingsbronnen duwen.

CONCLUSIE

Branden door ongelukken overkomen niet alleen andere mensen. Elk jaar zijn branden in huis de oorzaak van ongeveer 80% van de sterfgevallen! Houd deze tips dus zeker in gedachten wanneer u een alternatief verwarmingssysteem kiest! De keuze van een alternatief verwarmingssysteem is geen triviale zaak.

Bronnen

- Meer en meer mensen zoeken een brandveilige alternatieve verwarming – www.oscare.be
- "Veilig verwarmen : een zorg voor iedereen" - ANPI Fire & Security Alert Magazine n° 25, december 2021
- Feu de cheminée : un problème fréquent, mais simple à éviter <https://www.baloise.be/fr/blogs/feu-de-cheminee.html>

